

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Straume, 20. januar 2009

Høring - "Utredning om muligheten for individuelt abonnentvalg i kringkastings- og kabelnett"

Det vises til departementets høringsbrev av 27.10.2008.

Vi vil gjøre oppmerksom på at fritt kanalvalg allerede er innført for det digitale bakkenettet gjennom krav i konsesjonen, der det står "NTV plikter å gi forbrukerne tilbud om å abonnere på enkeltkanaler". Høringsbrevet med vedlegg gjør at vi må stille spørsmål om Kultur- og kirkedepartementet har opphevet dette kravet i konsesjonen. Vi har fått opplyst at Medietilsynet har gitt godkjennelser slik at bare noen få enkeltkanaler oppfyller dette kravet. Vi ser i så fall på dette som et brudd på konsesjonen, og vi ber om en rask klargjøring fra departementet på dette punktet.

Utredningen fra Medietilsynet som her er sendt på høring, gir et godt bilde av den problemstilling som skal belyses og av de vurderinger og prioriteringer av interesser som foretas av Medietilsynet. Vi leser rapporten som en argumentliste for fritt kanalvalg. Det er derfor overraskende at tilsynet konkluderer motsatt i sin oppsummering, og ut fra en meget overflatisk vurdering.

Det er etter vårt syn meget overraskende hvordan Medietilsynet helt og fullt har lagt til grunn de kommersielle kringkasteres og distributørers interesser når denne vurdering (av fritt kanalvalg) foretas. Den enkelte forbrukers åpenbare krav på selv å kunne bestemme hvilke kanaler vedkommende vil velge, tilsidesettes elegant ved å vise til at pakker er den mest tjenelige forretningsmodell for kommersielle kringkasterer og distributører (øverste side 4 i høringsdokumentet). På denne måte tilsidesettes også hensynet til reell og virksom konkurranse.

Videre benyttes usikkerhet mht mangfold og pris på enkeltkanaler som argumenter for å nekte forbrukerne fritt kanalvalg. Hvis en tilsvarende argumentasjon skulle ha blitt benyttet i samfunnet for øvrig, ville det ha blitt ramaskrik overalt. Ingen kan tenke seg tanken på at et abonnement på for eksempel Aftenposten skulle utløse et krav om abonnement på andre aviser i tillegg. Eller – for å hente et eksempel fra dagliglivet – så ville ingen akseptere at for å kjøpe epler ble det i tillegg stilt krav om kjøp av sjokolade eller tobakk. Derfor er det nå på høy tid å sette forbrukernes frie valg i hovedsetet, og sikre den reelle konkurranse, og ikke la sterke kommersielle interesser få fortsette den forkjørsrett de har etablert.

Et helt grunnleggende forhold som de kommersielle aktører legger til grunn, er åpenbart deres totalfortjeneste, hvor selskapene selvsagt vil utnytte sin markedsposisjon for å gjøre totalfortjenesten størst mulig. Utredningen er sentrert om prisen på den enkelte kanal, mens det i høringsutkastet ikke er fokusert på den enkelte abonnents totalutgift til kjøp av kanaler (som åpenbart generelt økes fordi abonnentene tvinges til å kjøpe kanaler de ellers ikke ville ha kjøpt),

og heller ikke på det helt grunnleggende at abonnenten skal få de kanaler vedkommende faktisk ønsker, og ikke tvinges til tilleggskjøp. Markedet generelt, herunder pris på enkeltkanaler, vil selvsagt bli tilpasset en ny markedssituasjon ved innføring av fritt kanalvalg. Noen kanaler vil bli uendret mht pris, mens andre vil øke eller bli redusert. Men dette er jo slik ethvert marked fungerer. En kan ikke fryse fast et marked som er oppstått ved en tvangsregulering (tvangskjøp av pakker) og fortsette å påtvinge folk produkter de ikke etterspør, for å unngå den naturlige markedstilpasning som innføring av fritt kanalvalg medfører.

Den senere tids utvikling har ytterligere understreket viktigheten av at pakkesalg blir forbudt. Blant annet skjer det nå markedsføring hvor undergraving av det frie valg og systematisk feilprising er satt i system, gjennom at kjøp av visse pakker "premieres" med "gratis"-kanaler i tillegg. Først tvinges kunden til å velge en pakke, og i tillegg skjer feilprisingen (overprisningen) så tydelig at dette i neste omgang gir grunnlag for en "premie" på "gratis"-kanaler.

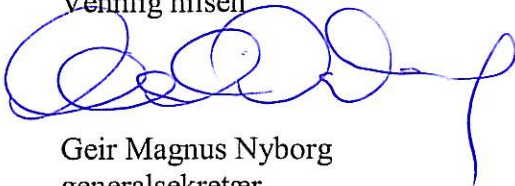
Det er således all grunn til å gå kraftig i rette med den nevnte medie- og kulturpolitiske begrunnelsen fra Medietilsynet for fortsatt kanalpakking. I utredningen uttrykkes det frykt for mediemangfoldet ved at enkelte utenlandske kanaler kan forsvinne. Dette skjer samtidig som vi bruker hundrevis av millioner på å stimulere norsk kultur og språk i ulike medier. Dette skjer også i andre europeiske land, både i form av kvoter og ulike stimuleringstiltak. Da er det underlig at argumentet her snus på hodet, med den konsekvens at medieindustrien får beholde en urimelig ordning med at forbrukerne tvinges til kanalkjøp de ikke ønsker.

I utredningen heter det at pålegg om enkeltkanaler "vil være et myndighetsbestemt inngrep i markedsaktørens frihet". Dette er en helt uholdbar konklusjon. Hele bakteppet er selskapenes inngrep i og hindring av forbrukernes åpenbare rettigheter til fritt valg av tv-kanaler.

Det er nå meget viktig at fritt kanalvalg blir innført på alle plattformer, og ikke bare i det digitale bakkenettet (hvor vi i ingressen innledningsvis stiller spørsmål ved om konsesjonskravet i bakkenettet er opphevet eller undergravet).

Familie & Medier har reist denne saken på en europeisk mediekonferanse i Madrid i oktober, og vi kjenner til at det arbeides med å fjerne kanalpakkingen også i USA. Vi mener at Norge her bør vise vei i en stor forbrukersak.

Vennlig hilsen

Geir Magnus Nyborg
generalsekretær